

Vattendragens biologiska värden

Miljöstörningar vid rensning

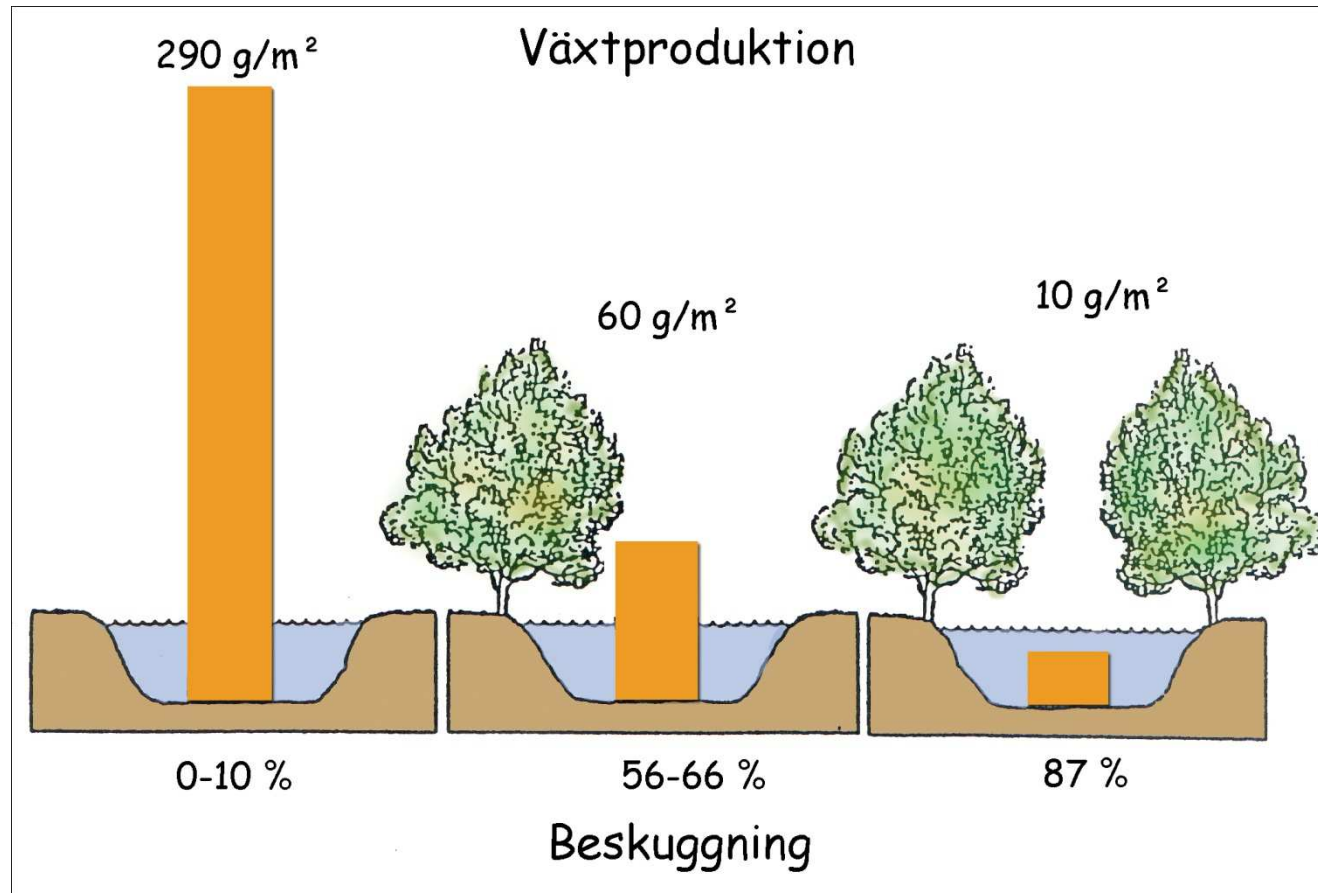
Vattendragens biologiska värden

Träd och buskar i kanten

- Skuggar vattendraget – hindrar igenväxning, lägre vattentemperatur
- Viktiga för däggdjur och fåglar
- Trädrötter stabiliserar kanterna och skapar fina miljöer för fisk

Träd och buskar i kanten

Träd och buskar i kanten

- Insekter i lövverk - födoresurs för fisk

Vattenvegetation

- Viktiga livsmiljöer för vattenlevande fauna och fisk
- Fångar sediment
- Bidrar till ökad närsaltreduktion
- Varierad vegetation - hög biologisk mångfald
- Sällsynta och hotade (rödlistade) arter

Bottenfauna

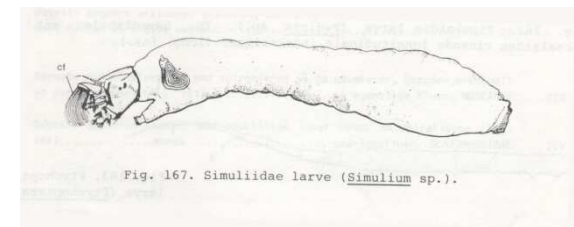
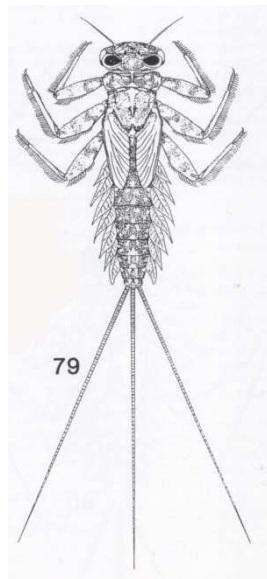
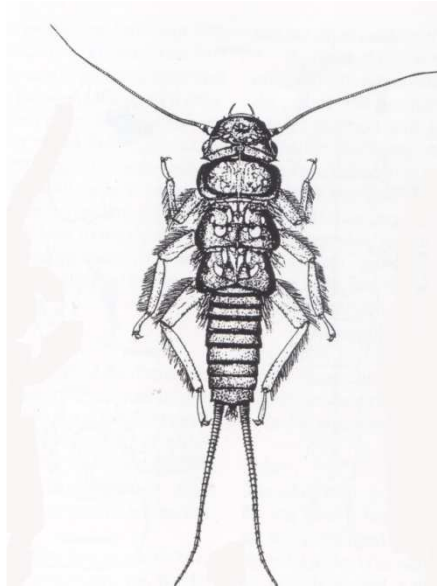
- Vattendragen är viktiga barnkammare för insekter

- Hårda bottenar med sten, grus, sand - artrikare än mjuka bottenar

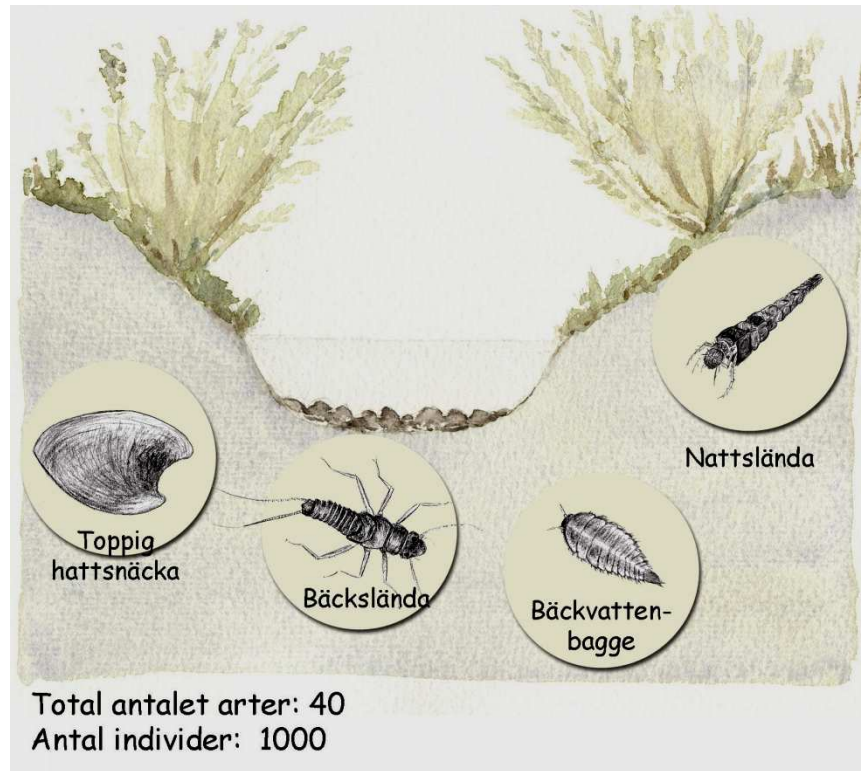
- Viktig födoresurs för fisk och fågel

- Har en viktig ekologisk funktion som sönderdelare och nedbrytare

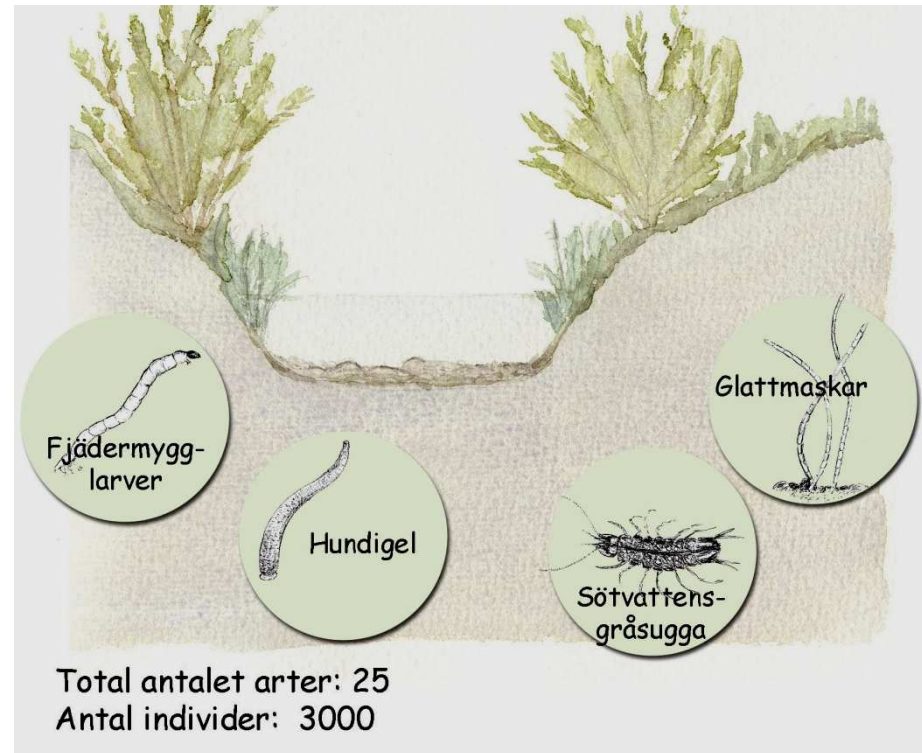
- Upp till 80 olika arter och flera tusen individer per/kvm bottenyta

Bottenfauna

hårdbotten

mjukbotten

Bottenfauna

Bottenfauna

Värdefull miljö för bottenfauna

Bottenfauna

Värdefull miljö för bottenfauna

Musslor

- Sällsynta och hotade arter - flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla (starkt hotade(EN))
- Upptagna i EU:s art och – habitatdirektiv och skyddade genom artskyddsförordningen
- Även andra stormusslor kräver hänsyn

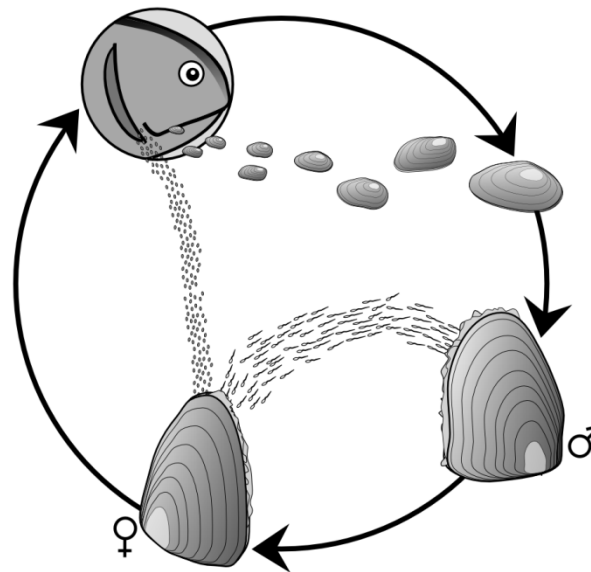
Musslor

Tjockskaliga målarmusslan

- Miljö: grus o sandbotten med inslag av sten, även mjukbotten
- Fortplantning: april-juni
- Glochidielarver maj-augusti
- Värdfisk: elritsa, stensimpa, mfl

Flodpärlmussla

- Miljö: sten och grus och en relativt hög vattenhastighet
- Fortplantning: juni-juli
- Glochidielarver juli-september
- Värdfisk: Lax och öring

Fisk

- Havsöring
 - Stationär öring
 - Elritsa
 - Grönling
 - Groplöja
 - Ål
-
- Bäcknejonöga

Lax och havsöring

- Stiger upp i vattendragen vår-höst
- Leker på grus/stenbottnar
- Hög vattenhastighet (0,2-0,8 m/s)
- Rommen läggs 5-10 cm ned i grusbotten
- Leken sker oktober-januari
- Kläckning i april-maj
- Vandrar ut till havet efter ca 2år

Fågel

Miljöstörningar vid rensning

Avverkning av träd och buskar

- Negativt för fisk - minskad skuggeffekt, högre temperatur, sämre syrgasförhållande, minskad födotillgång
- Underhållsbehovet ökar p g a större ljusinsläpp som gynnar vassvegetationen

Vattenvegetation rensas bort

- Vattentransporten till havet/sjöar går fortare
- Självreningen avseende bl a kväve, fosfor och slam minskar

Vid breddning av bottenprofilen

- Minskat vattendjup vid lågvatten
- Minskat livsutrymme för fisk och bottenfauna samt sämre syrgashushållning

Slänterna görs för branta

- Orsakar erosion i strandbrinkarna - ökad grumling och sedimenttransport/fosfortransport
- Negativt för fisk och bottenfauna - bottnar slammar igen

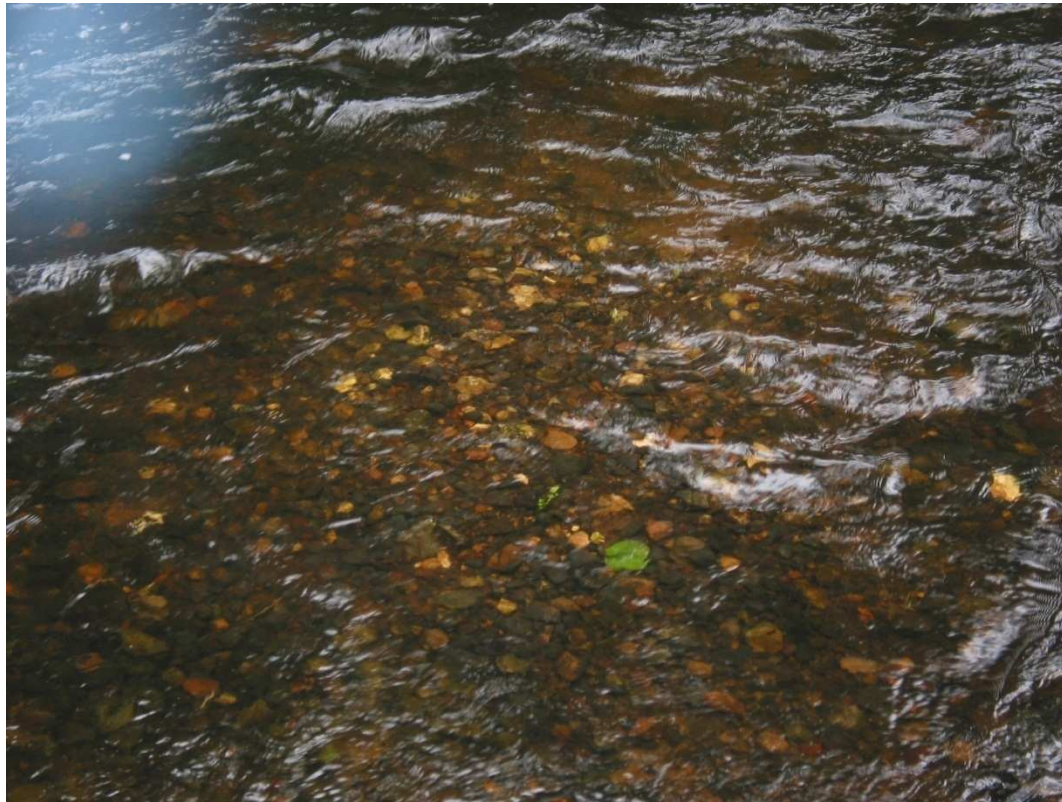
Grumling av vattnet – igenslamning nedströms eller i anslutande vattendrag eller sjö –direkt eller indirekt påverkan

15-40 % av P-förlusterna från jordbruksomr. - erosion i diken och bäckar

- Negativt för fisk – lekbottnar förstörs, sämre syreutbyte för ägg/yngel, påverkar födosöket**
- Negativt för bottenfauna – ökat inslag av finsediment**
- Slammet innehåller fosfor som övergöder , giftiga tungmetaller, t ex kvicksilver**

Rensningen görs för djupt och/eller utförs på hårbottenar

- Negativt för fisk och bottenfauna – bottenar förstörs

Bottnarna får en allt för homogen struktur

- Variationen med djuphålor, grundpartier, stenar, lugnvatten och strömpartier försvinner – mångfalden av djur och växter minskar

Djur och växter grävs upp eller störs vid rensningen

- Risk att sällsynta/rödlistade arter decimeras eller försvinner

Naturmiljöer med höga naturvårdsvärden längs diket påverkas eller förstörs

- **Sumpskogar eller öppna kärr torrläggas**

Positiva effekter av rensning

- Vattendraget blir framkomligt för fisk
- Rensningen kan skapa blottor i ensartade växtbestånd där konkurrenssvaga arter kan etablera sig
- Vattenhastigheten ökar, bättre förutsättningar för strömpartier med hårbottenar

